

4. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ – ІНСТРУМЕНТ ЗАХИСТУ ТОВАРОВИРОБНИКІВ НА РИНКУ ВІД ВПЛИВУ КОНКУРЕНТНИХ СИЛ

Н.В. Бортніченко

Національний університет харчових технологій

Згідно Закону України «Про інноваційну діяльність», інновації – це новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери [1].

Відповідно до міжнародних стандартів інновація визначається як кінцевий результат інноваційної діяльності, втілений у вигляді нового або вдосконаленого продукту чи технологічного процесу, який використовується в практичній діяльності або в новому підході до соціальних послуг.

Терміном «інновація» позначаються всі нововведення у виробничій, комерційній, фінансовій, маркетинговій, управлінській та інших сферах, будь-які зміни й удосконалення, що забезпечують суспільний прогрес, економію витрат, підвищення рівня ефективності, рентабельності виробництва.

Більшість інновацій реалізується у сфері економіки, забезпечуючи вирішення завдань економічного зростання, конкурентоспроможності не тільки підприємства, а й країни в цілому.

Досягнення конкурентних переваг в сфері освоєння і впровадження новітніх технологій є одним із ключових напрямків розвитку конкурентоспроможності підприємства як на національному, так і на міжнародному ринку. Дослідження захищеності підприємства, що впроваджує інноваційні технології пропонується розглянути з позиції концепції конкуренції М. Портера.

1. Вплив діючих конкурентів

Підприємство, що має ресурсну базу та використовує передові технології має усі підстави бути захищеним від нападів конкурентів. Інноваційний розвиток фірми створить певні бар'єри на шляху до входження різних фірм в галузь. Коли підприємство володіє такими технологіями, які сприяють зменшенню постійних витрат, витрат часу та фінансових ресурсів, то воно зможе претендувати на позицію лідера в даній галузі і розширювати свій вплив на інші галузі.

2. Вплив товарів заміників

Під час використання новітніх технологій на підприємстві, товар стає вже не таким легко замінним, він задовольняє особливі потреби споживачів, а їх перехід на інший товар є досить дорогим. В такому випадку товари заміники лише опосередковано впливають на товаровиробника, адже їхні властивості та характеристики не в повній мірі задовольняють потреби споживачів. Підприємства, що використовують даний інструмент можуть встановлювати свою ціну і коригувати залежно від поставлених цілей, це дозволить маніпулювати фірмами, що виготовляють товари-субститути.

3. Вплив потенційних конкурентів

Освоєння новітньої технології та отримання високих позитивних результатів одними підприємствами зазвичай стимулює до імітації іншими суб'єктами господарювання, тому такі підприємства потребують відповідного захисту. Коли приймається рішення про впровадження новітніх технологій доцільно дослідити цю інновацію на «унікальність», визначити чи є підприємства, що використовують подібні переваги. У тому випадку, коли технологія є абсолютно новою і раніше не використовувалась, доцільним буде патентування, фіксація авторських прав. Такий захист дозволить створити бар'єри появи нових конкурентів.

Вплив постачальників

Постачальники відіграють досить вагомую роль і впливають на прибутковість підприємства загалом. Якщо підприємство не матиме постачальників ресурсів, які б задовольняли всі його вимоги (ціна, кількість,

якість, та умови поставок), то введення інноваційних технологій, що напряду залежать від сировинних ресурсів, не має сенсу. Унікальність продукції постачальників дозволяє останнім диктувати свої правила, що може негативно позначатися на діяльності підприємства.

При застосуванні інновацій потрібно на ранніх етапах визначити коло тих постачальників, які будуть «працювати на підприємство», а не навпаки.

Вплив споживачів

За рахунок наявної технологічної переваги підприємство може пристосовуватися до сучасних потреб споживачів та задовольняти будь-які їхні потреби. А унікальність і важко замінність товару обмежує вплив споживачів і робить їх більш поступливими в питаннях ціноутворення.

Конкурентні переваги є сукупністю ключових факторів успіху, які дозволяють забезпечити підприємству стійкі позиції на ринку в довгостроковій перспективі. Одна із таких переваг – це використання підприємством інноваційних технологій.

Позитивні та негативні сторони впровадження інноваційних технологій на підприємстві наведено в таблиці.

Таблиця 1. Позитивні та негативні тенденції при використанні інноваційних технологій

Позитивні	Негативні
Більша прибутковість підприємства Можливість розширення частки ринку Важко замінна продукція Маніпулювання цінами на товари субститути Високі входні бар'єри в галузь Великий попит на продукцію Зменшення витрат, собівартості Можливість залучення додаткового капіталу	Імітація з боку конкурентів Висока вартість ресурсів

Під час аналізу усіх позитивних і негативних тенденції при впровадженні інноваційних технологій, можна дійти висновку, що дана конкурентна перевага значно підвищить конкурентоспроможність діючого підприємства.

Науковий керівник – І.В. Тюха, канд. екон. наук